

EIERSKAPSKONTROLL

KOPPARN UTVIKLING AS

PROSJEKTPLAN

Ørland kommune

April 2022

EK1036

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	Utøver Ørland kommune sin eierstyring av Kopparn Utvikling AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
Kilder til kriterier	- Kommuneloven- Aksjeloven- KS Anbefalinger om god eierstyring (2020)- Selskapets vedtekter- Ørland kommunes eierskapsmelding (2021)
Metode	Intervju og dokumentgjennomgang
Tidsplan	• Inntil 200 timer• Levering til sekretær: 30.12.2022
Prosjektteam	<u>Oppdragsansvarlig revisor:</u> Merete M. Montero, mmm@revisjonmidtnorge.no <u>Prosjektmedarbeider:</u> Sunniva Tusvik Sæter, sts@revisjonmidtnorge.no <u>Styringsgruppe:</u> • Arve Gausen, aga@revisjonmidtnorge.no• Thomas Furunes, tfu@revisjonmidtnorge.no
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Ørland kommune	Ordfører eller den ordfører delegerer

2 OPPDRAG

2.1 Bestilling

I Plan for eierskapskontroll 2021-2024 er Kopparn Utvikling AS fjerdeprioriterte prosjekt.

Kontrollutvalget mottok en henvendelse i desember 2021 om Kopparn Utvikling AS. Henvendelsen omhandler at varaordføreren er styreleder i Kopparn Utvikling AS, han er samtidig leder av Utvalg for strategi og drift, som er selskapets generalforsamling (eierorgan). Innsender hevder også at det er vanskelig å finne møteprotokoller fra selskapet, og at styreleder og et annet styremedlem mottar lønn fra selskapet.

Kommunedirektør og styreleder orienterte i kontrollutvalgets møte 11.02.2022, sak 01/22. Kommunedirektør orienterte om kommunens utbetalinger til leder og et styremedlem, mens styreleder orienterte om hvordan selskapet ivaretar bestemmelsene i offentlighetsloven.

Kontrollutvalget tok redegjørelsene til orientering, og bestilte en eierskapskontroll. Kontrollutvalget ønsket ikke en forvaltningsrevisjon av selskapet.

I oversendelsesbrevet fra Konsek Trøndelag IKS fremgår det at kontrollutvalget er spesielt interessert i håndteringen av habilitetsproblematikken og etterlevelsen av offentlighetsloven og kommuneloven.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

2.2.1 Aksjeselskap

Aksjeselskap (AS) er selvstendige rettssubjekter og virksomheten reguleres av aksjeloven. Et AS kan ha en eller flere aksjonærer. Generalforsamlingen er selskapets øverste organ, og det er bare gjennom generalforsamlingen at eier kan styre selskapet. Styringen kan skje gjennom vedtekter, instruksjer og valg av styre. Generalforsamlingens virkemiddel dersom det ikke er tillit til sittende styre eller at eier(e) ikke er fornøyd med styrets arbeid på annen måte, er å velge nytt styre i (eventuell ekstraordinær) generalforsamling. Generalforsamlingen kan også gjennom vedtektene begrense styrets myndighet og dermed skape rom for sterkere eierstyring.

Forvaltningen av selskapet hører inn under styrets ansvar, og det ligger til styret å sørge for forsvarlig organisering, fastsette planer og budsjetter for selskapet. Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og skal påse at virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Det er styret som skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig. Styrets ansvar og oppgaver følger av aksjelovens § 6-12 og 6-13.

Et styreverv er personlig. I rollen skal man ivareta selskapets interesser og ikke andre særinteresser. Ansvar et som styremedlem er et kollektivt ansvar for styremedlemmene, som kan medføre et direkte og personlig krav til et styremedlem. Dette innebærer at det enkelte styremedlem er personlig ansvarlig for et mulig erstatningskrav.

Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. Daglig leder har ansvar for rapportering til styret, og rapportering skal skje minst hver fjerde måned. Dette følger av aksjelovens § 6-14. Styret kan begrense daglig leders myndighet gjennom instruksjer.

Daglig leder har ansvar for saker som skal behandles i styremøter, og styret skal ha et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag.

Av ovenstående følger det at i et aksjeselskap går rapportering og styringssignaler i stor grad mellom daglig leder og styret, mens eier får rapportering i generalforsamling. Aksjelovens kapittel 5 regulerer blant annet hvilke saker som skal behandles på generalforsamlingen. Dette omfatter eksempelvis godkjenning av årsregnskap og eventuell årsmelding og andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen (beslutning om utbytte og valg av revisor).

Som aksjonær (eier) i et aksjeselskap er generalforsamlingen i utgangspunktet den eneste arenaen eier(ne) har for sin eierstyring. Aksjonærene vil først og fremst kunne benytte formelle styringssignaler, som valg av styre, fastsettelse av vedtekter og instruksjer.

2.2.2 Kopparn Utvikling AS

Kopparn Utvikling AS ble stiftet 25.08.1999. Selskapet er heleid av Ørland kommune. Før kommunesammenslåing mellom Ørland og Bjugn, hørte selskapet til Bjugn kommune.

På Ørland næringsforums nettside¹ presenterer selskapet seg på følgende vis:

Kopparn Utvikling AS er et aksjeselskap eid av Ørland Kommune, som har som oppgave å drive næringsutvikling i kommunen. Selskapet har et særlig ansvar for å utvikle og legge til rette for ny virksomhet på kommunens største nærings- og industriområde; Valsneset, som ligger ca. 15 km nordvest for kommunesenteret Bjugn i Ørland Kommune.

¹ www.orland-naringsforum.no

Det er følgende nøkkelpersoner i selskapet:

Tabell 1. Nøkkelpersoner i Kopparn Utvikling AS

Navn	Rolle
Ådne Røkkum	Daglig leder (og enhetsleder havbruk i Ørland kommune)
Ogne Undertun	Styreleder (og varaordfører i Ørland kommune)
Finn Olav Odde	Nestleder
Kirsti Leitrø	Styremedlem
Ulrik Rabben	Styremedlem
Ane Henriksen	Styremedlem

Kilde: Proff.no

Selskapets generalforsamling består av medlemmene i kommunens Utvalg for strategi og drift.

Navn	Parti
Ogne Undertun (leder)	AP
Gunnhild Tettli	AP
Knut Ring	AP
Finn Olav Odde (nestleder)	SP
Laila Iren Veie	SP
Roy Høøen	SP
Anne Margrethe Bjørnerud	H

Kilde: Styret, råd og utvalg 2019-2023 Ørland kommune

2.2.3 Kommunens organisering

Det framgår av kommunens delegeringsreglement at ordfører, i medhold av kommuneloven § 6-1 2. ledd, er kommunens rettslige representant. Det er ordfører som skal ivareta kommunens eierskap i selskap.

I Ørland kommunes Eiermelding 2021 står det følgende om eierrepresentasjon i operative eierorganer:

Uavhengig av hvem som representerer eier i eierorganet, bør eventuelle prinsipielle drøftinger tas i kommunestyret i forkant av møter i de operative eierorganer. Det er opp til kommunestyret å ta stilling til hvor mye som skal være forankret eller drøftet i kommunestyret i forkant av behandling i det operative eierorganet, og om representantene kan instrueres. Alternativt kan kommunestyret delegerer ansvar for å ivareta denne rollen på kommunestyrets vegne, likevel slik at sentrale og viktige spørsmål knyttet til eierskapsinteressen løftes inn i kommunestyret. Ofte kan det være utfordrende å få rom og tid til forberedte drøftinger i kommunestyret. Det er for øvrig også den enkeltes representant sitt selvstendige ansvar å innhente tilstrekkelig informasjon til å kunne utøve sin rolle som eierrepresentant for en kommune i det aktuelle selskapet.

Videre står det følgende om kommunens eierstrategi / eierskapspolitikk for Kopparn Utvikling AS

- *Viktig redskap for næringsutviklingsarbeidet og med særskilt fokus på blå sektor.*
- *Sikre at selskapet har et velfungerende styre, der det gjelder å finne de riktige personene i forhold til kompetanse og samarbeidsevne, og ikke minst motivasjon*

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Avgrensing

I eierskapskontrollen undersøker revisor kommunens rutiner og praksis for eieroppfølging av Kopparn Utvikling AS. Kontrollen vil ikke rette seg mot selskapet, men mot kommunens system for eierstyring, og hvordan denne utøves av eierrepresentant og formidles til eier. Dette vil i praksis si at vi kontrollerer om kommunens eierutøvelse i selskapet skjer i tråd med gitte føringer.

En vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller utenfor denne kontrollen. Vi vil ikke gjøre økonomiske betraktninger om selskapets situasjon og de vedtak som er fattet i kommunestyret knyttet til dette. Videre vil vi ikke vurdere hensiktsmessigheten av at Kopparn Utvikling er organisert som et aksjeselskap.

Forvaltningslovens regler om habilitet gjelder for folkevalgte, jf. kommuneloven § 40. Ved undersøkelse om habilitet vil vi undersøke om kommunen har tiltak for å forebygge at inhabilitet inntre i et slikt omfang at det svekker saksbehandlingen, og om kommunen har tiltak for å sikre at den som er inhabil ikke behandler saken på vegne av kommunen. KS anbefaler også at selskapets styre har rutiner for vurdering og håndtering av habilitet.

Ut fra demokratiske hensyn er det viktig at innbyggere og offentlighet sikres innsyn i selskapets saksdokumenter. Et mål for mange kommunale selskaper er at samfunnsperspektivet ivaretas. Ved gjennomføring av en eierskapskontroll kan vi ikke undersøke om selskapet følger offentlighetsloven, men kan vurdere hvorvidt eier forvalter sitt samfunnsansvar gjennom sitt eget selskap.

3.2 Problemstillinger

Utøver Ørland kommune sin eierstyring av Kopparn Utvikling AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?

Prosjektet avgrenses til å se på følgende underproblemstillinger:

- Er eierskapsmeldingen og eierens styringsdokumenter i tråd med gitte føringer?
- Gis folkevalgte tilstrekkelig opplæring om eierstyring?
- Sikrer kommunikasjonen mellom eierrepresentant og kommunestyret en aktiv eierstyring?
- Utøves eierstyringen i tråd med kommunestyrets føringer og rollefordelingen i et aksjeselskap?
- Er eiers retningslinjer for utvelgelse av styremedlemmer i selskapet i samsvar med gitte føringer?

- Prosess for valg
- Styregodtgjørelse
- Tiltak som sikrer at den som er inhabil ikke deltar i behandlingen av eiersaker ved kommunal saksbehandling
- Har eier sørget for at styret har etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?
- Har eier sørget for at selskapet har etablert rutiner knyttet til regelverket i offentlighetsloven?

3.3 Aktuelle kilder til kriterier

- Kommuneloven
- Aksjeloven
- KS Anbefalinger om god eierstyring (2020)
- Selskapets vedtekter
- Ørland kommunes eierskapsmelding (2021)

3.4 Metoder for innsamling av data

Undersøkelsen er bestilt som en eierskapskontroll. Standard for eierskapskontroll, RSK 002, er førende for prosjektet. Standarden sikrer at undersøkelsen utføres i henhold til krav til god kommunal revisjonsskikk. Dette medfører blant annet at Kopparn Utvikling AS har rett til å uttale seg om rapporten selv om selskapet ikke er underlagt nærmere undersøkelse.

Revisor vil intervju sentrale personer knyttet til kommunens eierstyring av selskapet, og eventuelt ansatte i administrasjonen som utarbeider kommunens eierskapsmelding. Videre skal revisor foreta en dokumentgjennomgang knyttet til kommunens eierstyring.

Det kan være aktuelt å kontakte selskapet for å spørre hvordan selskapet opplever eierstyringen og kontakten med eier.

Trondheim, 25.04.2022

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Prosjekt nr: Kommune: Ørland

Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med eierskapskontroll:

Kopparrn Utvikling AS

Hovedreferanse:

Kommuneloven § 24-4
 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3
 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4
 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13
 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6
 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim 19.04.2022

Merete M. Montero
 Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Egenerklæring

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Montero, Merete Myklebust	BANKID	2022-04-19 10:41

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.